

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI

ZADAŃ OŚWIATOWYCH

ZA ROK SZKOLNY 2014 / 2015

Październik 2015 r.

SPIS TREŚCI

LP.	TREŚĆ	STRONA
I	REALIZACJA USTAWOWYCH ZADAŃ OŚWIATOWYCH	
1.	Publiczne szkoły podstawowe i gimnazja	5, 19
2.	Uczniowie niepełnosprawni	5
3.	Wychowanie przedszkolne	6, 20
4.	Kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego	7
II	WYNIKI SPRAWDZIANU I EGZAMINU	
1.	Zestawienie wyników sprawdzianu w kl. VI	8
2.	Zestawienie wyników egzaminu w kl. III gimnazjum	10
III	NADZÓR PEDAGOGICZNY SPRAWOWANY PRZEZ KURATORA OŚWIATY	
1.	Zestawienie wyników z przeprowadzonych ewaluacji problemowych w szkołach	11
IV	REALIZACJA POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W GMINIE PUCK	
1.	Realizacja programu Wyprawka szkolna	13
2.	Realizacja programu Darmowy podręcznik	14
3.	Realizacja programu Pomoc stypendialna o charakterze socjalnym	14
4.	Realizacja programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego	15
5.	Realizacja działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	15 – 16
V	ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ – UWAGI – WNIOSKI EKSPERTA OŚWIATOWEGO	17 – 18

WSTĘP

Sporządzenie i przedstawienie informacji o stanie realizacji zadań oświatowych wynika z art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zgodnie z nim „Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów...”.

Zadania oświatowe wynikają w szczególności z:

1. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym / j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 594/
 2. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /j.t. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm./
 3. ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela / j.t. Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm./
- oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej.

Ustawa o systemie oświaty wskazuje, że głównym zadaniem jest zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach, w tym z oddziałami integracyjnymi, w innych formach wychowania przedszkolnego, a także w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w tym z oddziałami integracyjnymi.

Ważnym zadaniem, wynikającym z ww. ustawy jest wsparcie materialne uczniów pochodzących z rodzin niezamożnych, zapewnienie dostępności edukacji dla uczniów niepełnosprawnych oraz zamieszkałych w znacznym oddaleniu od siedziby szkoły.

Wójt Gminy Puck wykonuje zadania i kompetencje organu prowadzącego szkołę, w tym w szczególności:

- zapewnienia warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- dokonuje remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym w zakresie,
- zapewnia obsługę administracyjną i finansową,
- zapewnia wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów,
- sprawuje nadzór nad działalnością szkół lub placówek w zakresie spraw finansowych i administracyjnych. Nadzorowi w szczególności podlega:
 - a/ prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem,
 - b/ przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów,
 - c/ przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły lub placówki.

Wójt Gminy Puck jest zwierzchnikiem dla dyrektorów placówek. Zgodnie z art. 36a ustawy o systemie oświaty powierza stanowisko dyrektora szkoły oraz odwołuje dyrektora szkoły.

W ustawie Karta Nauczyciela, wśród zadań gminy wymienia się:

1. zapewnienie szkole warunków do realizacji przez nauczyciela zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
2. stanowienie o wysokości niektórych składników wynagrodzenia nauczycieli,
3. wspieranie nauczycieli w doskonaleniu zawodowym,
4. przeprowadzanie postępowań egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego.

Stan realizacji zadań oświatowych w Gminie Puck za rok szkolny 2014/2015 opracowano w oparciu o następujące źródła danych:

1. system informacji oświatowej,
2. ewidencji ludności Urzędu Gminy Puck,
3. raporty dotyczące wyników sprawdzianu w szkole podstawowej, egzaminu gimnazjalnego, opracowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Gdańsku,
4. raporty Pomorskiego Kuratora Oświaty z zewnętrznej ewaluacji problemowej przeprowadzonej w szkołach na terenie Gminy Puck,
5. informacje zgromadzone w ramach nadzoru nad jednostkami oświatowymi w Gminie.

I. REALIZACJA USTAWOWYCH ZADAŃ OŚWIATOWYCH

Na zadania związane z prowadzeniem szkół podstawowych, gimnazjów, jednostki obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół i placówek, udzielaniem pomocy materialnej dla uczniów, prowadzenie świetlic szkolnych Gmina otrzymuje subwencję oświatową. Podział subwencji jest dokonywany w szczególności z uwzględnieniem : finansowania wydatków bieżących, w tym wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi, dotowania publicznych oraz niepublicznych szkół i placówek, finansowania zadań z zakresu dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli, finansowania wydatków związanych z indywidualnym nauczaniem, finansowaniem wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, finansowania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli będących emerytami i rencistami, finansowania kosztów prac komisji egzaminacyjnych powoływanych przez samorząd w związku z awansem zawodowym nauczycieli.

Podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2013 oraz rozporządzenie MEN jak wyżej na każdy kolejny rok budżetowy.

Uczniowie uczęszczający do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych nie są objęci subwencją oświatową.

1/. Zestawienie wysokości otrzymanej przez Gminę subwencji oświatowej oraz zaangażowane środki gminy:

Rok	2012	2013	2014	2015
Subwencja	26 810 017	27 158 285	27 126 514	28 117 789
Środki Gminy	7 561 233	8 001 402	8 810 875	10 005 190
Budżet ogółem	34 371 250	35 159 687	35 937 389	38 122 979
Podział środków:				
SP + Gimnazja				30 420 657
O. Przedszkolny				1 832 212
Dotacje przedszk.				2 296 100
Dowozy uczniów				2 010 578
inne: dokształcanie n-II, ZOPO, obsługa prawna szkół, gminne programy, F.socj. dla emerytów, zlecenia zajęcia w czasie Ferii zimowych, nagrody z okazji DEN, jubileusze, stypendia za wyniki w nauce				1 563 432
				38 122 979

2/. Na zadania związane z wychowaniem przedszkolnym gmina otrzymuje dotację celową w wysokości : 106,08 zł / m-c / dziecko (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 sierpnia 2013 r. w sprawie udzielania gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego).

1. Publiczne szkoły podstawowe i gimnazja

GMINA PUCK	Liczba oddziałów			Razem	Liczba uczniów			Razem
	" 0 "	SP	GIM.		" 0 "	SP	GIM.	
2013	30	123	45	198	536	1886	935	3357
2014	26	131	44	201	431	2017	902	3350
2015	21	136	43	200	359	2157	871	3387

Liczba uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych i gimnazjach – Zał. Nr 1

2. Wykaz placówek oświatowych, w których uczniowie niepełnosprawni realizują obowiązek szkolny lub obowiązek nauki :

Lp.	Placówki oświatowe	2013	2014	2015
I.	W klasach ogólnodostępnych			
1.	Zespół Szkół w Żelistrzewie	32	27	28
2.	Zespół Szkół w Mrzeżynie	9	11	12
3.	Zespół Szkół w Starzynie	30	24	20
4.	Zespół Szkół w Darzłubiu	10	11	9
5.	Szkoła Podstawowa w Gnieźdźwie	4	1	2
6.	Szkoła Podstawowa w Łebczu	5	3	5
7.	Szkoła Podstawowa w Leśniewie	6	8	8
8.	Szkoła Podstawowa w Połchowie	5	5	3
9.	Szkoła Podstawowa w Strzelnie	2	3	1
10.	Szkoła Podstawowa w Rekowiu Górnym	1		1
11.	Szkoła Podstawowa w Swarzewie			
12.	Szkoła Podstawowa w Połczynie	3	1	1
13.	Szkoła Podstawowa w Werblini	1		2
14.	Szkoła Podstawowa w Mioszynie	2	1	1
15.	Szkoła Podstawowa w Celbowie		2	1
16.	Szkoła Podstawowa w Domatowie	2		
17.	Szkoła Podstawowa w Domatówku			
	Razem	112	97	94
II.	W placówkach specjalnych			
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pucku	41	36	37
2.	Powiatowy Zespół Kształcenia Specjalnego-Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Wejherowie	13	13	16
3.	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 dla niesłyszących w Wejherowie	2	2	2
4.	Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno -Wychowawczy w Gdyni		1	1
5.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Wejherowie	1	1	1
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Gdyni	1	1	1
7.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Wierchowiu Dworzec	2	1	
8.	Niepubliczne Przedszkole Specjalne "Uśmiech Dziecka" w Wejherowie	5	4	2
9.	Pierwsze Przedszkole Integracyjne w Pucku			1
10.	Fundacja Pierwszego Przedszkola w Pucku			1
11.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Rumi			1
12.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Małe Morze w Pucku			1
	Razem	65	59	64
	Ogółem Gmina	177	156	158

3. Wychowanie przedszkolne

realizowane jest w przedszkolach i punktach przedszkolnych zorganizowanych na terenie Gminy Puck i poza gminą, do których uczęszczają dzieci w wieku od 2,5 roku życia do lat 5-ciu.

Zestawienie dzieci zamieszkałych na terenie Gminy uczęszczających do przedszkoli
– Zał. Nr 2

Dzieci 5-cio letnie są objęte obowiązkiem odbycia wychowania przedszkolnego. Do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczają również dzieci z odroczonym obowiązkiem szkolnym oraz dzieci 4-letnie na podstawie decyzji rodziców.

Zestawienie ilości dzieci przyjętych do oddziału przedszkolnego w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Szkoła Podstawowa	4 - latki	5 - latki	6 - latki	8 - latki	Razem
1.	Żelistrzewo	0	45	12		57
2.	Mrzezino	0	28	2		30
3.	Starzyno	3	21	6		30
4.	Darzlubie	2	12	0		14
5.	Gnieźdzewo	4	8	2		14
6.	Łebcz	0	21	3		24
7.	Leśniewo	6	34	9		49
8.	Połchowo	1	21	2	1	25
9.	Strzelno	0	12	2		14
10.	Rekowo G.	3	6	1		10
11.	Swarzewo	0	17	1		18
12.	Połczyno	3	18	1		22
13.	Werblinia	7	7	1		15
14.	Mioszyno	0	19	2		21
15.	Celbowo	1	9	1		11
	Razem:	30	278	45	1	354
16.	Domatówko	0	5	1		6
	Ogółem Gmina:	30	283	46	1	360

4. kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego – wykaz etatów

LP.	Szkoła	lata	bez stopnia	stażysta	kontraktowy	mianowany	dypłomowany	Razem
1.	Żelistrzewo	2014			12	22	34,56	68,56
		2015		1,56	8,5	21,23	35,94	67,23
2.	Mrzezino	2014		0,83	8	19,12	16	43,95
		2015		1	3,89	20,89	17,56	43,34
3.	Starzyno	2014		4,89	12,78	16,28	23,56	57,51
		2015		0,5	13,28	17,55	23,28	54,61
4.	Darzłubie	2014			8,66	9,49	20,84	38,99
		2015		1,61	8	9,33	20,67	39,61
5.	Gniezdzewo	2014	0,44		2,11	1,22	8,3	12,07
		2015	0,53		1,56	1,61	8,26	11,96
6.	Łebcz	2014			4,83	6,61	4,78	16,22
		2015		0,62	4,55	6,05	4,3	15,52
7.	Leśniewo	2014		0,56	2	8	13,5	24,06
		2015	0,46		1,56	9	13,5	24,52
8.	Połchowo	2014		1	1,97	5,56	7	15,53
		2015		1,25	2,48	3,89	8	15,62
9.	Strzelno	2014		1,85	2,58	1,89	7,46	13,78
		2015		1,72	3,35	2,72	7,47	15,26
10.	Rekowo G.	2014			2,61	2,45	6,11	11,17
		2015		1	3,05	2,05	6,78	12,88
11.	Swarzewo	2014		0,72	1,18	2	7,39	11,29
		2015		0,1	1,71	2,2	7,33	11,34
12.	Połczyno	2014		1	0,25	4	4,61	9,86
		2015		1,58	0,83	4	4,44	10,85
13.	Werblinia	2014		1,08	3,89	4,33	3,27	12,57
		2015		2,51	3,12	4,39	3,38	13,4
14.	Mieroszyno	2014		0,25	2,89	1,95	6,64	11,73
		2015		0,89	2,99	2,17	6,38	12,43
15.	Celbowo	2014			0,1	7,83	2	9,93
		2015				7,83	2,1	9,93
16.	Domatówko	2014	0,33	1		1	1,39	3,72
		2015	0,33	1		1	1,39	3,72
	Ogółem Gmina	2014	0,77	13,18	65,85	113,73	167,41	360,94
		2015	1,32	15,34	58,87	115,91	170,78	362,22

II. WYNIKI SPRAWDZIANU I EGZMANINÓW

1. Sprawdzian w klasie VI

Arkusz egzaminacyjny zawierał 26 zadań, w tym 20 zadań zamkniętych, wyboru wielokrotnego oraz 6 otwartych. Podstawę zadań sprawdzających umiejętność czytania stanowił tekst popularnonaukowy J.J. Herlingera „Zakłęty dźwięk” oraz wiersz J.K. Wientrauba „Muzyka”. Zadania sprawdzające umiejętności pisania polegały na zredagowaniu ogłoszenia o zbiorce książek i zabawek na loterię oraz na napisaniu opowiadania, którego bohaterowie wspólnie znajdują rozwiązanie jakiegoś problemu. Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

1a/ Zestawienie wyników sprawdzianu w klasie szóstej szkoły podstawowej przeprowadzonego w kwietniu 2015 r.

Zestaw egzaminacyjny A1 - standardowy

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	część I			część II
			j.polski	matematyka	razem	j. angielski
1.	Żelistrzewo	58	72,00%	57,00%	65,00%	76,00%
2.	Mrzezino	37	66,00%	53,00%	60,00%	71,00%
3.	Starzyno	26	63,00%	51,00%	57,00%	67,00%
4.	Darzlubie	24	70,00%	72,00%	71,00%	79,00%
5.	Gnieźdźewo	11	71,00%	37,00%	55,00%	77,00%
6.	Łebcz	24	69,00%	41,00%	55,00%	67,00%
7.	Leśniewo	49	69,00%	57,00%	63,00%	65,00%
8.	Połchowo	13	74,00%	55,00%	65,00%	81,00%
9.	Strzelno	13	71,00%	48,00%	60,00%	79,00%
10.	Rekowo Górne	8	71,00%	59,00%	65,00%	73,00%
11.	Swarzewo	12	71,00%	66,00%	68,00%	76,00%
12.	Połczyno	13	70,00%	61,00%	66,00%	78,00%
13.	Werblinia	5	67,00%	55,00%	61,00%	63,00%
14.	Mieroszyno	14	65,00%	44,00%	55,00%	61,00%
15.	Celbowo	6	75,00%	48,00%	61,00%	60,00%
	Urząd Gminy Puck	313	69,00%	55,00%	62,00%	72,00%

1b/ Średni wynik sprawdzianu w 2015 r. w Powiecie puckim:

Hel	21	68%
Jastarnia	36	61%
Kosakowo	121	72%
Krokowa	135	58%
Władysławowo	151	68%
Miasto Puck	126	65%
Gmina Puck	313	62%

1c/ Średni wynik sprawdzianu w 2015 r. w powiatach w województwie pomorskim:

bytowski	783	63%
chojnicki	990	62%
człuchowski	595	58%
gdański	1 089	67%
kartuski	1 602	65%
kościerski	849	62%
kwidzyński	817	68%
łęborski	673	61%
Miasto Gdańsk	3 353	72%
Miasto Gdynia	2 147	74%
Miasto Słupsk	714	67%
Miasto Sopot	251	74%
malborski	616	62%
nowodworski	304	60%
pucki	903	64%
słupski	863	60%
starogardzki	1 233	60%
sztumski	377	61%
tczewski	1 093	63%
wejherowski	2 325	65%
Woj.pomorskie		62%
Kraj		64%

2. Egzamin w klasie III gimnazjum:

1/ Część humanistyczna – język polski

Arkusze egzaminacyjne składały się z 22 zadań, wśród których było 20 zadań zamkniętych różnego typu i 2 zadania otwarte wymagające od ucznia samodzielnego, zgodnego z poleceniem sformułowania krótkiej wypowiedzi oraz dłuższej – rozprawki. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań można było uzyskać 32 punkty.

Historia i wiedza o społeczeństwie – arkusz egzaminacyjny składał się z 24 zadań zamkniętych różnego typu: 20 zadań z historii i 4 z wiedzy o społeczeństwie. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Podstawę zadań stanowiły teksty kultury m. In. Teksty historyczne, ilustracje, mapy, tablica genealogiczna.

2/ Część matematyczno – przyrodnicza – matematyka

Arkusze zawierały 23 zadania: 20 zadań zamkniętych i 3 otwarte. Dominowały zadania wielokrotnego wyboru, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Cztery zadania miały inną formę: w trzech z nich należało ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń, a w jednym – wybrać poprawną odpowiedź o odpowiedni argument ją uzasadniający. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów samodzielnego sformułowania rozwiązania. W zadaniach wykorzystano rysunki i wykresy.

Przedmioty przyrodnicze – arkusz zawierał 24 zadania zamknięte i składał się z czterech części przedmiotowych: biologii, chemii, fizyki i geografii. Każdy z przedmiotów reprezentowany był przez sześć zadań różnego typu: wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, na dobieranie.

3/ Języki obce – język angielski – poziom podstawowy

Arkusze składały się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40

2a/ Zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w kwietniu 2015

arkusz: A1 - standardowy

Lp.	Gimnazjum	uczn.	GH-P	GH-H	GM-M	GM-P	GA-P	GA-R	GN-P	GN-R
1.	Żelistrzewo	70	55,70%	58,90%	45,70%	44,70%	55,50%	35,50%		
2.	Mrzezino	45	56,60%	58,60%	46,80%	46,60%	61,00%	37,30%	47,50%	
3.	Starzyno	92	55,10%	54,10%	37,40%	41,60%	57,90%	35,70%	41,40%	
4.	Darzlubie	74	55,30%	59,10%	38,70%	40,30%	52,50%	33,60%	52,00%	20,00%
5.	Niepubliczne Zaoczne Gimnazjum dla Dorośli	12	32,60%	44,60%	20,70%	31,80%	29,40%			
	Gmina Puck	293	54,60%	56,80%	40,40%	42,40%	55,00%	35,50%	45,50%	20,00%

2b/ Średni wynik w % egzaminu w 2015 r. :

w Powiecie puckim:	j.polski	Hist. I wos	Matemat.	Przedm.przyrod.
Hel	59	61	47	48
Jastarnia	66	61	54	49
Kosakowo	55	60	46	46
Krokowa	56	61	42	47
Władysławowo	57	57	40	40
Miasto Puck	64	67	52	52
Gmina Puck	55	57	40	42

2c/ Średni wynik w % egzaminu w 2015 r. w powiatach w województwie pomorskim:

Powiaty :	j.polski	Hist. I wos	Matematyka	Przedm.przyrod.
bytowski	57	60	44	47
chojnicki	61	62	48	49
człuchowski	56	57	41	44
gdański	60	62	48	49
kartuski	58	61	48	48
kościerski	61	63	49	50
kwidzyński	59	61	49	49
łęborski	56	60	44	47
Miasto Gdańsk	64	67	53	53
Miasto Gdynia	65	68	57	56
Miasto Słupsk	60	62	46	50
Miasto Sopot	64	68	58	54
malborski	58	62	44	47
nowodworski	61	62	44	47
pucki	57	60	44	45
słupski	59	60	43	46
starogardzki	58	61	45	47
sztumski	55	61	43	46
tczewski	57	59	44	46
wejherowski	60	62	48	49
Woj.pomorskie	60	63	48	49
Kraj	62	64	48	50

III. NADZÓR PEDAGOGICZNY SPRAWOWANY PRZEZ KURATORA OŚWIATY

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. szkoła realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów,
2. procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się,
3. uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
4. uczniowie są aktywni,
5. respektowane są normy społeczne,
6. szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji,
7. nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych,
8. promowana jest wartość edukacji,
9. rodzice są partnerami szkoły,
10. wykorzystywane są zasoby szkoły oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju,
11. szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych,
12. zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nadzoru pedagogicznego z dnia 7 października 2009 r. oraz przepisach zmieniających rozporządzenie.

Szkoła może spełniać wyżej wymienione wymagania na pięciu poziomach:

Poziom E	oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę
Poziom D	oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę
Poziom C	oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę
Poziom B	oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę
Poziom A	oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę

Zestawienie wyników z przeprowadzonych ewaluacji problemowych w szkołach :

L p.	Szkoła	Obszar wymagań objętych ewaluacją	Poziom spełnienia
	2012 / 2013		
1.	SP Żelistrzewo	Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły :	
		1. Analizuje się wyniki sprawdzianu	B
		2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	C
		3. Uczniowie są aktywni	B
		4. Respektowane są normy społeczne	A
		Zarządzanie :	
		1. Funkcjonuje praca w zespołach	B
		2. Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
		3. Szkoła ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

2.	G Żelistrzewo	Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły	
		1. Analizuje się wyniki egzaminu	B
		2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
		3. Uczniowie są aktywni	B
		4. Respektowane są normy społeczne	A
		Zarządzanie :	
		1. Funkcjonuje praca w zespołach	B
		2. Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
		3. Szkoła ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B
	2013 / 2014		
1.	CELBOWO	1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	C
		2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		3. Respektowane są normy społeczne	C
2.	POŁCHOWO	1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	B
		2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		3. Respektowane są normy społeczne	B
3.	REKOWO G	1. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	B
		2. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		3. Respektowane są normy społeczne	D
	2014 / 2015		
1.	GNIEŹDŹEWO	1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	B
		2. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	B
		3. Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu	B
2.	MIEROSZYNO	1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		2. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	B
		3. Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu	B
3.	LEŚNIEWO	1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		2. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	B
		3. Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu	B
4.	SP STARZYNO	1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		2. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	B
		3. Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu	B
5.	G STARZYNO	1. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	C
		2. Szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	B
		3. Szkoła organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminu gimnazjalnego	B

IV. REALIZACJA POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W GMINIE

1. Wyprawka szkolna

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego lub podręczników do kształcenia w zawodach, dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, przewidziana była dla uczniów w roku szkolnym 2014/2015 objętych nauką w: klasach II, III lub VI szkoły podstawowej, klasie III szkoły ponadgimnazjalnej, tj. zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym lub technikum, klasach II, III lub VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klasie VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klasie III liceum plastycznego, klasie III lub IX ogólnokształcącej szkoły baletowej. Ponadto, pomocą w zakresie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego, lub podręczników do kształcenia w zawodach, dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania objęto także uczniów:

- słabowidzących,
 - niesłyszących,
 - słabosłyszących,
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją,
 - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
 - z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), uczęszczający w roku szkolnym 2014/2015 do szkół podstawowych – z wyjątkiem klasy I, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, tj. zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników lub szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – z wyjątkiem klasy I, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, ogólnokształcących szkół baletowych lub liceów plastycznych.
- Ważne: do otrzymania podręczników w roku szkolnym 2014 / 2015 uprawnione były nowe grupy uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, tj. uczniowie:
- słabosłyszący,
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją,
 - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

Materiały edukacyjne dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym są to, w szczególności, książki pomocnicze, karty pracy, ćwiczenia rewalidacyjne oraz opracowania wykorzystywane w edukacji przedszkolnej, które są wykorzystywane przez nauczycieli w procesie kształcenia tych uczniów.

Równocześnie uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym uczęszczający do klasy I szkoły podstawowej mieli prawo do otrzymania pomocy w formie pełnego dofinansowania do zakupu materiałów edukacyjnych, w przypadku gdy uczniowie ci nie korzystali z podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, zapewnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W przypadku uczniów, którzy ubiegali się o pomoc na podstawie kryterium dochodowego w 2013 r. dla uczniów z wszystkich klas objętych programem wprowadzono jednolite kryterium dochodowe, z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Oznacza to, że w 2014 r. kwota uprawniająca do otrzymania pomocy wynosiła 539,-zł na osobę w rodzinie.

Dofinansowanie zakupu podręczników, a w przypadku uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także zakupu materiałów edukacyjnych.

Ogółem w Gminie Puck z programu „Wyprawka szkolna” skorzystało:

rok	Il. uczniów	Kwota zł.
2013	327	79.490
2014	280	69.807

2. Darmowy podręcznik oraz dotacja celowa na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe

Od września 2014 r. na mocy nowelizacji ustawy o systemie oświaty uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów mają dostęp do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych. Podręczniki są wypożyczane uczniom, zaś ćwiczenia są im przekazane na stałe. Podręczniki i materiały edukacyjne mają służyć co najmniej trzem kolejnym rocznikom. Minister Edukacji Narodowej wyposaża szkoły podstawowe w bezpłatny podręcznik m.in. do zajęć z języka polskiego i matematyki. Podręcznik lub inne materiały edukacyjne wybierane są przez nauczycieli prowadzących poszczególne zajęcia edukacyjne. W roku szkolnym 2014/2015 programem objęto klasy I szkół podstawowych, a docelowo do roku 2017/2018 wszystkich uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Ponadto ustawa wprowadziła dotację celową dla organów prowadzących szkoły podstawowe i gimnazja na zakup podręczników do zajęć z języka obcego, materiałów edukacyjnych do jego nauczania oraz materiałów ćwiczeniowych dla klas I – III szkoły podstawowej. Program jest wdrażany etapami.

Wysokość dotacji w 2014 r. - 35. 196 zł, wykonanie; 34.661 zł, il. Uczniów kl. I - 460

3. Pomoc stypendialna o charakterze socjalnym

Lp.	Wysokość środków:	2014 rok		od I do VI 2015 rok	
		Ilość uczniów	Kwota	Ilość uczniów	Kwota
1.	Plan :				
	Środki MEN		281337,00		107956,00
	Środki Gminy(20%)		74774,00		29989,00
	Razem		356111,00		137945,00
2.	Realizacja :				
	Zasiłki szkolne	29	15364,40	1	301,00
	Wycieczki Szkolne	393	30780,60	417	32184,60
	Stypendia Szkolne	1316	309966,00	686	103644,00
	Razem	1738	356111,00	1104	136129,60
Pozostałość					1815,40

4. Realizacja programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Program wyrównywania szans edukacyjnych uczniów gimnazjów w Starzynie i Darzłubiu”.

Głównym celem projektu było podniesienie poziomu kompetencji kluczowych wśród 723 uczniów i 197 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym zdolnych, napotykających na bariery w postaci braku dostępu do bezpłatnych, niestandardowych i nowoczesnych usług edukacyjnych zlokalizowanych w pobliżu miejsca ich zamieszkania.

Uczniowie brali udział w następujących zajęciach:

1. Trening Matematyczny z wykorzystaniem ICT (nabycie umiejętności szybkiego liczenia i rozwiązywania zadań)
2. Młody inżynier Programuje (uczniowie zdolni wzmocnią kompetencje naukowo – techniczne)
3. Z angielskim na Ty
4. Zajęcia ogólnorozwojowe i wychowawcze (uczniowie nabędą umiejętność efektywnego uczenia się m. in. technik radzenia sobie z agresją)
5. Poradnictwo edukacyjne i zawodowe
6. Kluby gimnazjalisty – opieka nad uczniami (uczniowie wzmocnią kompetencje społeczne).

5. Realizacja działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Ustawa tzw. „okołobudżetowa” nałożyła na samorządy nowe obowiązki związane z wydatkowaniem środków otrzymywanych w ramach subwencji oświatowej, związanych z kształceniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Gminy zostały zobligowane do dostosowania uchwał budżetowych do nowych zapisów. Zmiany te wprowadzono z uwagi na oczekiwania rodziców dzieci niepełnosprawnych, którzy twierdzą, że środki pochodzące z subwencji oświatowej nie trafiają do ucznia, ale idą na inne cele. Z uzasadnienia projektu zmian wynika, że edukacja dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w szczególności dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, wymaga odpowiednio wyższych nakładów finansowych, co jest uwzględniane w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej na dany rok poprzez system wag. Uzasadnione więc jest , aby jednostki samorządu terytorialnego na te zadania przeznaczały środki w wysokości nie niższej niż naliczone w subwencji.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież:

- 1) niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- 2) niepełnosprawną, przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych,
- 3) wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania w szkole, także o

potrzebie zajęć rewalidacyjno –wychowawczychwydają publiczne poradnie psychologiczno – pedagogiczne. Posiadanie przez dziecko orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego jest podstawą do:

- 1) otrzymania środków pochodzących z dodatkowych wag z subwencji oświatowej,
- 2) zobowiązania do przeznaczenia tych środków na wydatki związane z kształceniem takiego dziecka.

Na podstawie odpowiednich przepisów przedszkola i szkoły muszą zapewnić:

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego / np. konieczność prowadzenia zajęć z logopedą, oligofrenopedagogiem, itp./,
- 2) odpowiednie, ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne / np. dostosowanie sal lekcyjnych../,
- 3) zajęcia specjalistyczne – tj. Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne.../,
- 4) inne zajęcia w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne,
- 5) przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Środki pochodzące z subwencji wydatkowane na specjalną organizację nauki i metod pracy podlegają rozliczeniu.

Kalkulacja wydatków :

Środki w subwencji	3.009.598	97 uczniów niepełnosprawnych
Plan wydatków szkół	4.297.570	
Różnica do śr.subwencji	1.287.972	
Wyk. na 31.08.2015	2.596.088	60 %

Wykaz uczniów niepełnosprawnych z podziałem na szkoły oraz rodzaje niepełnosprawności

LP.	Szkoła	Liczba uczniów										2015 Razem
		sprężona	slabo widzący	slabo słyszący	lekkie	umiark. znaczone	głębokie	ruchowa z afazją	autyzm z zesp. Asperga	zaburz. zachow.	niedostos. społ.	
1.	ZS Żelistrzewo	1		1	13	1		1	3		8	28
2.	ZS Mrzezino	1	2		3	2		1			3	12
3.	ZS Starzyno	3	1	1	8	1		2	2	2		20
4.	ZS Darzłubie	2			5	1				1		9
5.	SP Gnieźdźzewo					1		1				2
6.	SP Łebcz		1		3		1					5
7.	SP Leśniewo				6			1		1		8
8.	SP Połchowo			1						1	1	3
9.	SP Strzelno				1							1
10.	SP Rekowo G.				1							1
11.	SP Swarzewo											0
12.	SP Polczyno		1									1
13.	SP Werblinia	1					1					2
14.	SP Mioszyno			1								1
15.	SP Celbowo				1							1
16.	Domatówko											0
Razem		8	5	4	41	6	2	6	5	5	12	94

V. ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ – UWAGI –WNIOSKI EKSPERTA OŚWIATOWEGO

1. W budżecie niemal każdego samorządu największą część stanowią wydatki na oświatę. Z tego punktu widzenia organizacja oświaty to niewątpliwie najkosztowniejsze zadanie gmin. Na mocy ustawy o systemie oświaty samorządy odpowiadają jedynie za utrzymanie szkół, nie sprawują nad nimi nadzoru pedagogicznego, za który odpowiedzialni są poszczególni dyrektorzy oraz kuratoria. Wyremontowane oraz całkiem nowe szkoły i sale gimnastyczne to bardzo zauważalny efekt przekazania szkół samorządom.

Jednak dzisiaj sama dbałość o budynki i ich wyposażenie już nie wystarcza. Większość samorządowców zdaje sobie sprawę z tego, że organizacja oświaty jest jednym z najważniejszych zadań nie tylko ze względu na koszty, ale też dlatego, że jest trwającą nieustannie inwestycją – inwestycją w ludzi. Piękne budynki szkolne, choć ważne, są tylko opakowaniem. Istotą oświaty jest bowiem dobre przygotowanie uczniów do dorosłego życia. Samorządowcy chcą zatem, aby na ich terenie znajdowały się szkoły nie tylko piękne, ale przede wszystkim dobre. Nie bez znaczenia jest tu fakt, że niemal wszyscy wyborcy są lub będą rodzicami albo dziadkami uczniów, w związku z czym postrzegają jakość pracy władz samorządu m.in. przez pryzmat poziomu szkół.

2. Wydatki rzeczowe to tylko 20 % bieżących kosztów utrzymania oświaty. Pozostałe 80 % stanowią wynagrodzenia, w tym przede wszystkim wynagrodzenia nauczycieli. Bardzo ważnym elementem skutecznego inwestowania w oświatę jest racjonalne wydatkowanie pieniędzy na płace tak, by osiągnąć możliwy efekt w ramach dostępnych środków.

Teoretycznie wszystkie wydatki w oświacie powinny być pokryte z subwencji oświatowej, jednakże niemal wszystkie samorządy wydają na ten cel znacznie więcej. Procentowo najwięcej do subwencji dopłacają samorządy wiejskie.

3. Oczywiście jest, że jakość szkoły zależy przede wszystkim od jej dyrektora, nauczycieli i rodziców. Oznacza to, że najważniejszą metodą podnoszenia jakości oświaty powinno być inwestowanie w rozwój i motywację kadry nauczycielskiej. Należałoby połączyć je z racjonalizacją organizacji oświaty tak, by nie tracić pieniędzy na działania nie przynoszące pożądanych efektów.

4. W najbliższych latach w szkołach będą pracowali ci sami nauczyciele, którzy są zatrudnieni obecnie. Karta Nauczyciela, niż demograficzny oraz podwyższenie wieku emerytalnego sprawiają, że pracujący obecnie w szkołach nauczyciele pozostaną tam jeszcze przez najbliższych kilka czy kilkanaście lat. Taka sytuacja na rynku pracy nauczycieli utrudnia reformowanie lokalnej oświaty. Faktem jest też to, że poprawa jakości pracy nauczycieli jest możliwa jedynie na drodze doskonalenia i motywowania nauczycieli obecnie zatrudnionych.

5. Często powtarzaniem mitem jest przekonanie, że jakość oświaty w dużym stopniu zależy od wielkości oddziałów. Według zwolenników takiego poglądu dobrym wynikiem nauczania sprzyjają małe oddziały. Tymczasem tezy tej nie potwierdzają żadne badania. Wręcz przeciwnie w najlepszych szkołach miejskich, w związku z dużą liczbą chętnych, oddziały są duże, a uczniowie małych szkół wiejskich, uczący się w kilunastoosobowych oddziałach, przeważnie uzyskują znacznie słabsze wyniki.

Z punktu widzenia oświatowej ekonomii najważniejsza jest zatem taka organizacja sieci szkół oraz oddziałów w poszczególnych szkołach, aby zapewnić rozsądną – nie za niską – średnią liczebność oddziałów.

6. Wszystkie wydatki oświatowe to średnio około 40% budżetu gminy. Bieżące wydatki na szkoły stanowią natomiast około 25% budżetu. Oznacza to, że zwiększenie średniej liczebności oddziałów w szkołach z 20 do 22 uczniów – czyli o 10% - zmniejsza wydatki całej gminy o 2% (ponieważ koszty wynagrodzeń w szkołach, które stanowią 80% wszystkich bieżących kosztów utrzymania szkół niemal liniowo zależą od średniej liczebności oddziałów). Zaoszczędzone w ten sposób 2% budżetu można przeznaczyć na inne cele oświatowe, które z braku środków nie mogły być zrealizowane.

7. Zawarty w Karcie Nauczyciela system awansu zawodowego nauczycieli wyczerpał już dziś swoje możliwości. Zdecydowana większość nauczycieli to nauczyciele mianowani i dyplomowani, których wynagrodzenie nie zależy właściwie od jakości świadczonej pracy. Do tego stanu rzeczy przyczyniają się również samorządy, decydując się na zatrudnianie zbyt wielu nauczycieli uczących w stosunkowo małych oddziałach.

Konieczność wypłacenia wynagrodzenia zbyt dużej liczbie nauczycieli pociąga za sobą zbyt duże koszty. W związku z tym samorządy ograniczają ich jednostkowe wynagrodzenia - w tym dodatek motywacyjny i dodatek funkcyjny dla dyrektorów szkół – do niezbędnego, wymaganego prawem minimum. W ten sposób samorząd pozbawia się finansowych narzędzi motywowania dyrektorów szkół i jednocześnie zabiera im możliwość finansowego motywowania nauczycieli.

8. Racjonalna sieć szkół oraz racjonalna ich organizacja jest jedynym kluczem do dobrej oświaty. Na małe szkoły i małe oddziały można bez najmniejszego problemu wydać niemal dowolną ilość pieniędzy. Racjonalizacja organizacji oświaty nie jest sposobem na gminne oszczędności, ale jednym z najważniejszych środków do podniesienia jakości edukacji.

9. Ważnym jest, aby zarządzając oświatą realizować wieloletnią, dobrze przemyślaną strategię opartą na precyzyjnych diagnozach obecnego stanu rzeczy i prognozach na przyszłość.

Puck, październik 2015 r.

Sporz: B.Miłkowska